

Posebne zanimljivosti:

- Vijesti iz povijesti glazbe
- Otkrivamo nepoznate detalje o poznatim skladateljima
- Navodimo glazbene primjere vezane uz nastavu
- Čestitamo rođendane poznatim glazbenicima

Svezak 1, Izdanje 1

Veljača, 2014.

Glazbeni vremeplov

OSNOVNA ŠKOLA DUBRAVA

**Glazbene novine
namijenjene su
učenicima,
roditeljima
i svim
ljubiteljima
glazbe.**

**Svrha glazbenih novina
je nadopuna nastave
glazbene kulture,
ali i izvor informacija
uopće.**

**Svaki mjesec prisjetit ćemo
se najznačajnijih skladatelja,
skladbi i događaja koji su
obilježili taj mjesec
u povijesti glazbe...**

Iz ovog broja izdvajamo:

ROĐENI NA DAN...	2-5
Sidonija Erdődy Rubido	2
Léo Delibes	3
Georg Friedrich Händel	4
Gioacchino Rossini	5
IN MEMORIAM:	7, 8
Josip Runjanin	7
Richard Wagner	8
GLAZBENE PREMIJERE:	
Gioacchino Rossini: <i>Seviljski brijač</i>	10
Čestitamo rođendane suvremenim glazbenicima!	11
Zanimljivost mjeseca	12

**Svima želimo dobru zabavu
uz poneku glazbenu preporuku!!!**

ROĐENA NA DAN:**7. veljače**

SIDONIJA ERDÖY RUBIDO

(7. veljače 1819., Zagreb - 17. veljače 1884., Gornja Rijeka pokraj Kalnika)

Grofica Sidonija Erdödy rođena je
7. veljače 1819. g. u Zagrebu.

Glazbenu poduku dobila je od
gđe. Karlitzky (operne pjevačice
njemačkog kazališta u Zagrebu) i
njenog supruga (prvog violinista
zagrebačke opere).

Već 1833. g. u dobi od 14. godina
u zagrebačkoj Streljani izvela je
Gajevu budnicu
Još Hrvatska ni propala
uz velike ovacije publike.

Vrhunac svoje slave doživjela je
na praizvedbi prve hrvatske
opere *Ljubav i zloba* Vatroslava
Lisinskog koja je održana
28. ožujka 1846. g. u Zagrebu.
Pjevala je ulogu Ljubice.

Također, bila jedna od rijetkih žena koja se istinski priključila i odigrala jednu od glavnih uloga u ilirskom pokretu.

Pssst...

Bila je jedina žena koju je Vlaho Bukovac naslikao na zastoru Hrvatskog narodnog kazališta. Slika je poznata pod imenom *Hrvatski narodni preporod*.

GLAZBENA PREPORUKA!

Lj. Gaj - F. Livadić:
Još Hrvatska ni propala

ROĐEN NA DAN:

21. veljače

LEO DELIBES

(21. veljače 1836., Saint-Germain-du-Val - 16. siječnja 1891., Pariz)

Bio je francuski skladatelj opera, baleta i opereta.

Njegova djela utjecala su na Čajkovskog, Saint-Saënsa i Debussya.

Za njegov balet *Sylvia*, Čajkovski je napisao:

**“...kako šarmantno, koje bogatstvo melodije!
Posramio sam se. Da sam prije čuo ovu glazbu,
nikada ne bih napisao Labuđe jezero.”**

Coppelia - sadržaj baleta

Dr. Coppelius izradio je Coppeliju, lutku plesačice, u prirodnoj veličini djevojke. Želio ju je oživjeti.

Lutka je bila vješto napravljena pa se seoski mladić Franz zaljubio u nju.

Njegova zaručnica Swanhilda odluči se suočiti sa suparnicom i u Coppeliusovoj kući pronalazi Coppeliju. No, tada shvaća da je Coppelia zapravo lutka...

Dr. Coppelius treba ljudsku žrtvu kako bi čarolijom oživio Coppeliju, te planira ubiti Franza. Swanhilda ga želi spasiti, pa oblači Coppelijinu odjeću i glumi da je lutka oživjela. Tako spašava Franza i oni bježe. Kada ih konačno Coppelius pronađe optužuje ih za uništavanje njegove imovine, pa mu daju novac i tako ga smiruju.

Priča završava proslavom vjenčanja Franza i Swanilde.

Giuseppina Bozzacchi
kao Swanilda, 1870. g.

Pssst...

Skladao je plesove za dramu **Kralj se zabavlja** Victora Hugoa koju je kasnije Giuseppe Verdi pretvorio u operu **Rigoletto**.

ROĐEN NA DAN:

23. veljače

GEORG FRIEDRICH HANDEL

(23. veljače 1685., Halle, Njemačka - 14. travnja 1759., London)

George Frideric Handel

Bio je njemačko-engleski barokni skladatelj najpoznatiji po svojim oratorijima i operama.

Njegovo najpoznatije i najznačajnije djelo je oratorij *Mesija* koji je nastao prema tekstovima iz Biblije.

Od njegovih instrumentalnih djela najznačajnija su *Glazba na vodi* i *Glazba za kraljevski vatromet*.

Na njega su utjecali talijanski barokni skladatelji, pa je njegova glazba upravo zbog toga utjecala na mnoge skladatelje među kojima spadaju i Haydn, Mozart i Beethoven.

Pssst...

Jednom je sudjelovao u dvoboju, a od sigurne smrti spasio ga je metalni gumb na kaputu, na kojem je njegov protivnik slomio mač.

Georg Friedrich Händel i britanski kralj George I. na brodu.

Kralj je tražio od Händela da mu napiše skladbu koju bi slušao dok se vozi Temzom. Tako je nastala *Glazba na vodi*, a orkestar koji ju izvodi može se vidjeti u pozadini, na drugom brodu.

Kraljevski vatromet 1749.

GLAZBENA PREPORUKA!

G. F. Händel: oratorij *Mesija*,
Rejoyce Greatly,
Alleluia

ROĐEN NA DAN:**29. veljače**

GIOACHINNO ROSSINI

(29. veljače 1792., Pesaro, Italija - 13. studenoga 1868., Pariz)

Napisao je 39 opera, a od ostalih djela izdvajamo sakralnu i komornu glazbu, pjesme te instrumentalne i skladbe za klavir.

Najpoznatiji je po komičnim operama *Seviljski brijač* (*Il barbiere di Siviglia*) i *La Cenerentola* te ozbiljnim operama *Mojsije u Egiptu* i *William Tell*.

Bio je najpopularniji skladatelj opera u povijesti glazbe o kojem je Ludwig van Beethoven napisao:

“Ah, Rossini. Dakle, Vi ste napisali Seviljskog brijača. Čestitam Vam! Dokle god postoji talijanska opera Brijač će se igrati.

Nikad ne pokušavajte pisati ništa drugo osim komične opere jer će Vam drugačiji stil škoditi.”

Ovaj komentar svjedoči o tome koliko su njegove komične opere bile dobre i prihvaćene od strane publike i kritike.

Pssst...

Imao je nadimak “Talijanski Mozart”.

Jednom je Rossini rekao:

“U jedno Vas mogu uvjeriti: od svih mojih djela; drugi čin Williama Tella, treći čin Otella i cijeli Seviljski brijač će trajati...”

GLAZBENA PREPORUKA!

G. Rossini: *William Tell*, uvertira
Seviljski brijač, Arija Figara

**U rubrici GLAZBENE PREMIJERE pročitajte o premijeri Seviljskog brijača
20. veljače 1816. g.**

OSTALI GLAZBENICI ROĐENI U VELJAČI

BOB MARLEY

6. veljače 1945. - 11. svibnja 1981.

Reggae glazbenik.

Kad je u svibnju 1981.g. umro od raka na nožnom palcu (ozljeda prilikom igranja nogomet), svijet je izgubio zagovornika siromašnih i obespravljenih, kao i jednog od najboljih skladatelja njegove generacije.

Bio je prva megazvijezda iz trećeg svijeta i učinio je mnogo na oživljavanju oslabljene političke svijesti mlađih ljudi, a u nasljeđe je ostavio pjesme koje i danas nadahnjuju glazbenike širom svijeta.

Jedna od njegovih najpoznatijih pjesama je
No Woman, No Cry.

JOHNNY CASH

26. veljače 1932. - 12. rujna 2003.

Američki country glazbenik i pjevač.

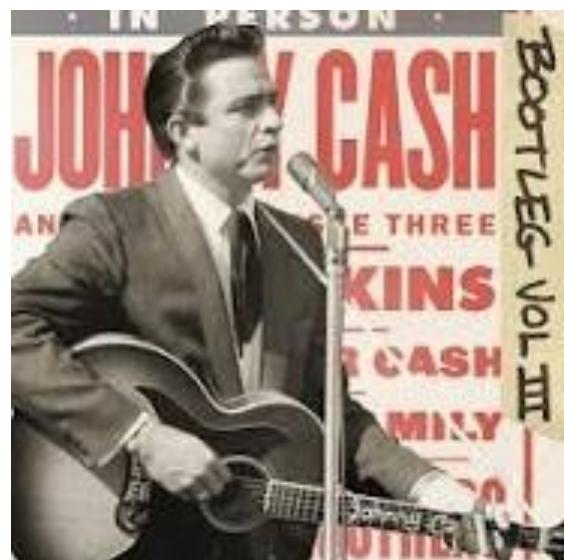
Smatra se jednim od najutjecajnjih američkih glazbenika 20.-tog st.

Poznat po svom dubokom, jedinstvenom bas-baritonu, ponašanju i crnoj odjeći zbog koje je dobio nadimak **Čovjek u crnom.**

Svoje je koncerte obično počinjao riječima **Hello, I'm Johnny Cash.**

Njegove najpoznatije pjesme su *I Walk the Line, Folsom Prison Blues, Ring of Fire, Get Rhythm i Man in Black.*

2005. g. o njegovom životu snimljen je film **Hod po rubu** i nominiran je u 5 kategorija za nagradu Oscar.

IN MEMORIAM:**2. veljače****JOSIP RUNJANIN**

(8. prosinca 1821., Vinkovci - 2. veljače 1878., Novi Sad)

Za vrijeme služenja vojske često se družio s Ilircima, koji su održavali književne skupove i čitali radove ilirskih pisaca.

Tamo je Runjanin prvi put čuo Mihanovićevu pjesmu *Horvatska domovina*. Ne može se točno utvrditi je li Runjanin skladao njenu melodiju, ali se takvo mišljenje prihvaća u drugoj polovici 19. stoljeća. Točna godina nastanka nije poznata, ali se obično uzima 1848. godina.

U knjizi *Znameniti i zaslužni Hrvati* koja je izdana 1925. godine u Zagrebu na str. 232. piše: "...God. 1840. bivši kadetom u Glini ishitrio je poznatu himnu "Lijepa naša domovina" prema melodiji Donizettieve arije "O sole piu ratto" iz 3. čina opere "Lucia di Lammermoor"..."

Bio je hrvatski skladatelj i časnik u austrougarskoj vojsci.

Uglazbio je pjesmu Antuna Mihanovića *Horvatska domovina*, koja je 1891.g. proglašena hrvatskom himnom pod naslovom *Lijepa naša domovino*.

Pssst...

Pjesma je pod nazivom *Hrvatska himna* prvi puta izvedena prigodom otvorenja Hrvatsko-slavonske izložbe u Zagrebu 1891.g. Runjanin i Mihanović nisu doživjeli praizvedbu *Hrvatske himne*.

Tehaj I.	Dana 14. Szuszeza 1835.	Br. 10.
<hr/>		
	Početak je večkrat dala Stvar velikoj srči mala. Velike i docene stvari Stvar maljaha večkrat skvare.	Vitezović.
HORVĀTSKA DOMOVINA.		
Ljepa naša domovino, Oj junacka zemljo mila, Stare slave dědovino, Da bi vazda čestna bila!	Kolo vode, živo kolo, I na berdu, i v dolini, Pliešu mladji sve okolo; — Mi smo, pobre, v domovini!	
Mila, kano si nam slavna, Mila si nam ti jedina, Mila, kuda si naša ravna, Mila, kuda si planina!	Magla, što li, Unu skriva? Ni l' to našu jauk turobni? Tko li moleč smert naziva? Il' slobodni, il' su robni?	
Vedro nebo, vedro čelo, Blage persa, blage noći, Toplo lito, toplo dělo, Bistre vode, bistre oči;	„Rat je, bratjo, rat junaci, Pušku hvataj, sablju paši, Sedlaj konjče; hajd pešjaci, Slava budi, gd' su naši!“	
Vele gore, veli ljudi, Rujna lica, rujna vina, Silni gromi, silni udí; — To je naša domovina!	Buči bura, magla projde, — Pucu zora, tmina bězi, — Tuga mine, radost dođe, — Zdravo slobost, — dušman leži!	
Ženju serpi, mašu kose, Děd se žuri, snope broji, Škripljivi voži, brašno nose, Snaša prednú malo doji:	Veseli se, tužna mati, Padoše ti verli sini, Ko junaci, ko Horvati, Ljase kerue domovini!	
Pase marha, rog se žuje, Oj, oj zvenči, oj, u tmine, K ognju star i mlad šetuje; — Evo t' naške domovine!	Teci, Sava hitra, tecí Nit' ti Dunaj silu gubi, Kud li šumiš, svétu reci: Da svog' doma Horvat ljubi,	
Luč iz mraka dalko sjaja, Po veseloj livadići, Pésme glasno brég odhija, Ljubni poje k tamburici;	Dok mu njive sunce grje, Dok mu hrastje bura vije, Dok mu mrtve grob sakrije, Dok mu živo serdec hije!	Mi.....č.

GLAZBENA PREPORUKA!

A. Mihanović - J. Runjanin:

Lijepa naša domovino

IN MEMORIAM:**13. veljače****RICHARD WAGNER**

(22. svibnja 1813., Leipzig - 13. veljače 1883., Venecija)

Wagner je kao dijete pokazao interes za antički teatar, Shakespearea, starogermansku mitologiju i srednjovjekovne kršćanske legende.

Već sa 13 godina odlično je govorio engleski i grčki jezik kako mogao čitati Shakespearea i grčke autore u originalu.

Na njega su utjecali njegov očuh Ludwig Geyer (glumac, dramski pjesnik i slikar), Beethovenova glazba, te romantička literatura i glazba.

Wagner se prvo razvio kao književnik, pa tek onda kao glazbenik, te je preko drame došao do glazbe, što je utjecalo na njegovu kasniju reformu opere i rad na jedinstvu drame i glazbe.

Njegova najuspješnija djela su opera tetralogija

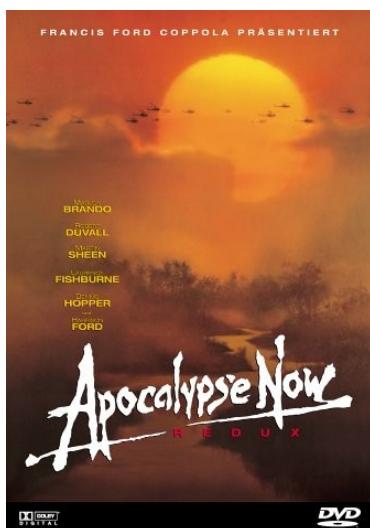
Prsten Nibelunga koja obuhvaća opere:

Rajnino zlato,
Die Walküre,
Siegfried i
Sumrak bogova.

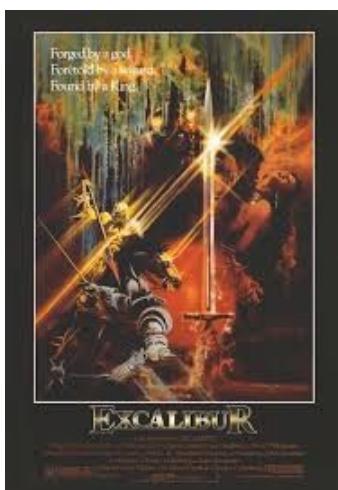
GLAZBENA PREPORUKA!

R. Wagner: *Die Walküre,*
Ples Walküra

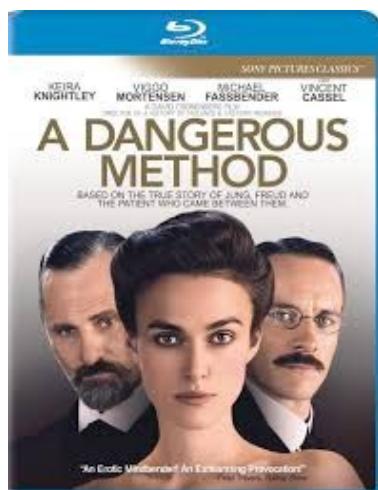
Tu su još uspješne opere
Tristan i Izolda, Parsifal,
Ukleti Holandez, Tannhauser.

U brojnim filmovima prisutne su Wagnerove glazbene teme:

Apokalipsa danas
(1979.)

Excalibur
(1981.)

Opasna metoda
(2011.)

Melankolija
(2011.)

PRISJEĆAMO SE PREMINULIH GLAZBENIKA...

**BUDDY HOLLY, RITCHIE VALENS I
THE BIG BOPPER**
3. 02. 1959.

Poginuli su u zrakoplovnoj nesreći.

ADOLPHE SAX
4. 02. 1894.

Izumitelj saksofona.

O životu Ritchija Valensa snimljen je film *La Bamba* (1987.) sa Louom Diamondom Phillipsom u glavnoj ulozi.

NAT KING COLE
15. 02. 1965.

Američki glazbenik poznat kao vrhunski jazz pijanist.

Svjetsku slavu stekao je zahvaljujući svom nježnom baritonu, nastupajući kao pjevač big bandova, ali i malih jazz sastava.

Bio je jedan od prvih crnih amerikanaca kojeg su ugostile brojne televizije. Smatra jednim od najvažnijih glazbenika u povijesti SAD-a.

GLAZBENA PREMIJERA:**20. veljače 1816. g.**

GIOACHINNO ROSSINI: opera *Seviljski brijač*

Sadržaj opere

Grof Almaviva zaljubljen je u Rosinu koja živi zatočena kod ljubomornog doktora Bartola. Svi Almavivini planovi da izvede Rosinu iz kuće su uzaludni, pa se odlučuje pitati za savjet stručnjaka, lokalnog brijača Figara. Figaro za sva svoja mudra djela biva dobro plaćen, a prva mu je ideja da se Almaviva preruši u pijanog vojnika i tako uđe u kuću doktora Bartola. I tako Almaviva uspijeva predati Rosini poruku, no Bartolo posumnja u prijevaru i zove stražu koja izbacuje Almavivu.

Seviljski brijač je opera buffa u dva čina.

Smatra se jednom od najboljih komičnih opera ikada napisanih.

Premijera je izvedena pod nazivom *Almaviva ili uzaludan oprez*,
20. veljače 1816. g. u Teatru Argentina, u Rimu.

Pssst...

Premijera je izvedena pod imenom – **Almaviva ili uzaludan oprez**, iz razloga što je u to vrijeme već postojala opera pod nazivom **Seviljski brijač**, Giovannija Paisiella.

Rossini je molio Paisiella da mu dopusti da sklada operu istog sadržaja.

Paisiello je dozvolio misleći kako ne postoji mogućnost da će Rossini skladati operu bolju od njegove i očekivao je njegov potpuni neuspjeh.

Rossinijev *Almaviva* je postao nevjerojatan uspjeh, a Paisiello je umro!

Sljedeći Figarov plan je da se Almaviva preruši u Basilia, učitelja klavira, i dođe umjesto njega, koji je inače Bartolov prijatelj. Almaviva maskiran u učitelja, kako ne bi bio sumnjiv, otkriva Bartolu lažirano pisamce u kojemu se Almaviva otkriva Rosini tek kao posluga, a ne zapravo grof. Rosina je na to naravno izbezumljena. Na to ulazi u kuću Basilio, ali ga Almaviva podmiti, pa ovaj doista odglumi da je bolestan. No Bartolo ponovno postaje sumnjičav, te istjera sve van iz kuće i traži bračni ugovor za sebe i Rosinu.

Figaro i Almaviva sad ulaze kroz prozor i dok Bartolo nije prisutan Rosina i Almaviva se pomiruju te potpisuju bračni ugovor pred svjedocima Figarom i Basiliom, kojem se prijeti smrću ako išta pokušava sprječiti. Bartolo dolazi prekasno, no ipak ga uspijevaju smiriti dajući mu Rosinin miraz.

ČESTITAMO ROĐENDAN SUVREMENIM GLAZBENICIMA!

SHAKIRA**2. 02. 1977.**

Kolumbijska je latino pop pjevačica i kantautorica.

Hrvatsku je posjetila dva puta:
15. 07. 2006. g. (Velika Gorica)
10. 05. 2011. g. (Arena, Zagreb).

AXL ROSE**6. 02. 1962.**

Bivši pjevač banda *Guns N' Roses*.

ROBBIE WILLIAMS**13. 02. 1974.**

Britanski pjevač karijeru je počeo u bandu *Take That*, a 1995. g. počinje solo karijeru.

13. 08. 2013. g.
 nastupio je na prepunom Maksimiru.

JOSIPA LISAC**14. 02. 1950.**

Poznata je po izraženim vokalnim sposobnostima, mješavini različitih glazbenih stilova, unikatnoj i ekscentričnoj scenskoj pojavi.

Osim pjevanja okušala se i u glumi:
Wallenberg: Priča junaka (1985.),
12 žigosanih: Fatalna misija (1988.) , te u epizodi *Smogovaca - Vjenčanje Dunje i Mazala* (1992.).

DAVOR GOBAC**17. 02. 1964.**

Frontmen grupe *Psihomodo pop*.

RIHANNA**20. 02. 1988.**

Pjevačica pravog imena Robyn Rihanna Fenty rođena je na Barbadosu.

2005. g. objavila je svoj prvi studijski album, a njezin prvi veliki hit bila je pjesma *Pon de Replay*.

Osim pjevanjem, bavi se i slikanjem.
 2007. g. nastupio je u showu *Ples sa zvjezdama* i osvojio treće mjesto.

ZANIMLJIVOST MJESECA VELJAČE!

16. VELJAČE 1829. OSNOVANA PRVA GLAZBENA ŠKOLA U HRVATSKOJ

Početkom 19. st. glazbena tradicija u Zagrebu bila je vrlo jaka i javila se potreba osnivanja glazbene škole koja će školovati glazbenike za hrvatske orkestre, zborove i folklorna društva.

Iz tog razloga *Hrvatski glazbeni zavod* osnovao je 16. veljače 1829. g. *Glazbenu školu*, prvu ustanovu za glazbeno obrazovanje u Hrvatskoj.

Nalazila se u školskoj zgradi na Katarinu trgu. U to vrijeme učili su samo gudačka glazbala i solo pjevanje. Kasnije se u školu uvode drvena puhačka glazbala, a zatim i ostala.

Dvadesetak godina poslije, školsku je svjedodžbu dobio i prvi mlađi skladatelj: Franjo Pokorni.

Od 1854. g. programi se tiskaju isključivo na hrvatskom jeziku.

Školu su vodili poznati glazbenici i pedagozi: Juraj Wisner Morgenstern, Valentin Ježek, Antun Kirschhofer, Vaclav Huml...

Nakon nekoliko seljenja, škola je 1876. g. prešla u novu zgradu u Gundulićevu ulici.

Tako su stvoreni uvjeti za obrazovanje mladih glazbenika, koji će proslaviti to glazbeno učilište izvan granica Hrvatske.

IZREKA MJESECA!

“Glazba ima moć oblikovanja karaktera.”

Aristotel

POSJETITE NAS NA STRANICI

os-dubrava@skole.hr

DO SLJEDEĆEG BROJA ČITAJTE...

... I SLUŠAJTE DOBRU GLAZBU!!!